

REVOLUCIJA V RUSIJI!

SI "VOJNI AKTI" NEMČIJE BO-DO ČAKALI NA ODLOK KONGRESA.

WILSON NE BO STORIL NIČESAR IZVEN OBOROŽENE NEUTRALNOSTI. GERARD POROČA, DA STAVI NEMCIJA ZADNJO KARTO NA SUBMARINKE.

Washington, 15. marca. — Tudi v Ameriki se pripravi na vojno. Javljajo, da bo predsednik odločil vsa fakta, ki se tičejo vojnih aktov, kongresu, kadar se snide. Poročilo, ki ga Wilson predloži kongresu, bo vsebovalo podrobnosti vseh slučajev, ki so v zvezi s submarinskimi napadi, ki so ogrožali življenje in imeno Američanov. Kongres potem sklepa, kar se mu zdelo najustrešnejše; kongres, ki ima pravico napovedati vojno, sodi, da li je Nemčija izvršila vojni akt ali ne.

Predsednikova oblast je omejena na oboroženo neutralnost in to jo izvršuje. Niti eden ameriški parnik ne bo odšel od rive, če ne bo oborožen s topovi in preskrbljen z moštvo, ki zna sukati okrog topov.

Po mnenju nekaterih vladnih uradnikov je torpediranje parnikov Algotov "vojni akt". Ker pa je toliko bolj podprto, ker po izpovedi mornarjev parnik ni obstal, čim je submarinka izstrelila prvi strel; toda submarinka je nadaljevala s streljanjem, dokler so mornarji niso prišli v dolge. Wilson pa ne bo prijel ničesar več, dokler se ne snide kongres.

Gerard, odpoklicani poslanik iz Nemčije, kateri je zdaj v Washingtonu, je obvestil državni departament, da je nemška vlada priprala Nemce, da zadnje upanje na zmago je še v submarinkah v blokadi Anglije. Nemčija se bo dala več odvrniti od submarinske kampanje, čeprav si napolnje vojno z Ameriko in marnari še z drugimi neutralci, in nje ni pričakovati več kakor koraka za mir, izvzemši v slučaju, če bi v Berlinu spoznali, da bo boj s submarinkami brez uspeha. Zato ni najmanjšega izjeda — poroča Gerard — da bi Berlinu popustili tudi za las in družene države morajo biti pripravljene za vse eventualnosti.

POR MED PREDSEDNIKOM IN BRYANOM.

Pittsburgh, Pa. — Dnevnik "Pittsburgh Dispatch" prinaša posebno poročilo iz Atlante, Ga., sporu med predsednikom in Bryanom, bivšim državnim tajnikom radi oborožene nevtalnosti, ki prihaja od neke prominentne osebe v Georgiji.

Poročilo pittsburskega dnevnika sta se predsednik in Bryan resno sprla radi oborožene nevtalnosti. Bryan je hotel v Washingtonu, ko je imela priti pred kongres predloga za oboroženo nevtalnost, da pridobi kongresne glasove za opozicijo. Govoril je s predsednikom osebno in mu dejal, da je napadnem potu, če misli oborožiti trgovske ladje. Dejal mu je, če predsednik oboroži ladje, da ostane v Washingtonu na ustahovi močno stranko proti miru.

Predsednik mu je baje dejal, da bodo ladje oborožene in če Bryan izvede svoj načrt, se bo pripravljal, da Američani ne trpe takih reči. Rekel je tudi Bryanu, da je najboljša zanj, če molči.

USODA RUDARJA.

Virginia, Minn. — "Bob" Laurie je pri podutbi v rudniku Silver dobil tako težke poškodbe, da je za njimi umrl v bolnišnici.

Duma je strmoglavila rusko vlado. Ministri so pometani v ječo. Izvrševalni odbor dume na čelu armade 30.000 mož vlada v Petrogradu. Car in njegova dinastija v nevarnosti. Revolucija, pri kateri je pomagala armada, je trajala tri dni. V Petrogradu je obležalo okrog 500 mrtvih.

ZRTVE EKSPLOZIJE ŽELEZNIČARJI BO-PRIKRIVAJO.

V Canonsburgu, Pa., drže mrtve premogarje pod zemljo, ker se boje opravičene jeze prizadetih.

KOLIKO RUDARJEV JE BILU-MORJENIH PRI EKSPLOZIJAH?

Canonsburg, Pa. — Minilo je že nekaj dni, odkar se je dogodila strašna razstrelba v rudniku števil 1 pri Hendersonvillu, kljub temu še ni javnost izvedela, koliko rudarjev je zopet izgubilo življenje radi kapitalističnega "profitolovstva". Prvi dan je brzojav sporočil v svet, da je sedemnajst mrtvih, drugi dan je izšel iz rudnika vest, da je bila tako pobarvana, kot da se ni treba bati za življenje rudarjev, katerim podutbe, nastale vled eksplozije, zapirajo pot na površje.

Kasneje so poročali, da so rešili prišli osem mrtvih rudarjev in da so žene izrgale mrtvece iz rok rešilcev. Temu so dodali tele besede. Rudniški uradniki nizanjanajo, da ne bodo več prinesli mrtvecev na površje, ker je težko držati v redu žene, ki so z umu in ki jemljejo mrtvece iz rok rešilcev, na katerih so celo pripravile platno. Ko se je razširila govorica, da ne prinesejo mrtvecev iz rudnika, dokler se množica ne razide, je šel glas okoli, da so druge mrtvece položili na dnu navpičnega rova, kjer leže pripravljeni, da jih prinesejo iz rudnika. Žene so prodle skozi straže okoli rudnika in nekatere žene so hotele planiti v 276 čevljev globok rov. Koliko je mrtvih, še ni dognano. Poleg osem, ki so jih prinesli iz rudnika, jih pogrešajo še tri. Uradniki kompanije do sedaj niso hoteli izdati imen mrtvih. Rešilci potrjujejo vest, da so položili še štiri mrtvece na dnu rova, ki jih prinesejo na površje, ko se razide množica.

Koliko je torej mrtvih? Kompanija noče objaviti imen mrtvih, poleg osem mrtvih, pogrešajo še tri, rešilci pa pravijo, da leže še štiri mrtvi rudarji na dnu rova!

Očividno je, da hočejo s takimi vestmi zamočiti javnosti, kajli rudarjev je bilo zopet umorjenih v interesu profita. V poročilu ni besede, kaj je bil vzrok razstrelbi, kako daleč so prodrli rešilci v rov, ali je še upanje, da naléte na žive rudarje.

Morjenje ljudi radi profita je posebna iznajdba moderne krščanskokapitalistične dobe. Po izkoriščanju človeške delavne sile hlatajoča privatnokapitalistična družba se je tako razvila, da mora priredne delavce radi profita. Ni hče ne more tajiti, če bi bili rudniki opremljeni s modernimi iznajdbami za varstvo človeškega življenja, da so plinske razstrelbe in eksplozije premogovega prahu s tako groznim učinkom nemogoče. Varnostne naprave stanejo denar, premogovega prahu se ne more močiti ali odstraniti zastoj, metjem ko so delavska življenja v kapitalistični družbi poseni.

Ne, nemogoče je najti pravih

London, 15. marca. — V Rusiji se je izvršila uspešna revolucija. Nasadnjaška stranka je strmoglavljena. Poročila iz Petrograda se glase, da je duma s pomočjo lokalne armade strmoglavila rusko vlado. Prosluli reakcionarci, med katerimi sta bivši ministrski predsednik Sturmer in minister za zunanje zadeve M. Protopopov, so v ječi.

Vlado ima v rokah posebni odsek iz dume. Vojaški garniziji v Petrogradu in Moskvi sta se pridružil v celoti revolucionarjem.

London, 15. marca. (Posneje). — Revolucija v Petrogradu je trajala tri dni. Število mrtvih je okrog 500. Poroča se, da je minister Protopopov ubit. Car je na fronti. Vprašanje dinastije še ni rešeno. Poroča se, da se bo car Nikolaj najbrj odpovedal prestolu v prid svojemu sinu. Carako palačo so oblegali revolucionarji.

Berlin, 15. marca. (Breskno v Sayville). — Uradna časnikarska agentura poroča: Sledeče poročilo je bilo izdano v Petrogradu:

Prebivalstvo Petrograda, ogorčeno valed popolne disorganizacije v prometu in nesadovoljno z vlado, se je dvignilo. Prebivalstvo drži vlado odgovorno za vse svoje trpljenje. Vlada je pričakovala izbruh in da ga prepreči, se je lotila mnogih sredstev in med drugim je tudi ukazala raspust semstva in dume. Duma je pa sklenila 11. marca, da se ne bo pokorila ukazu in je nadaljevala sasedenjem. Obenem je duma izvolila izvrševalni odbor, čigar predsednik je Mihail Rodziansko. Odbor se je nato proglasil za sačasno vlado in izdal sledeči oklik:

"Vpoštevajoč težkočo z osirom na notranji mir, ki jih je sakrivila desedanja vlada, je izvrševalni odbor dume pristiljen vstati poala javnega reda v svoje roke. Odbor se zaveda velike odgovornosti, ki nastaja iz tega ukaza in upa z gotovostjo, da boha ljudstvo in armada pomagala pri teševni nalogi, ustanoviti nove vlado, ki bo vrnila želje ljudstva in utirala njegovo saupnost."

Ivrševalni odbor polaga svojo moč na prebivalstvo Petrograda in na armada, ki se je pridrušila revoluciji. Odbor je ukazal aretirati vse ministre in jih pometati v ječo. Duma je razglasila, da ministrski kabinet ne eksistira več.

Danes, tretji dan revolucije, je glavno mesto Rusije popolnoma v rokah izvrševalnega odbora in čet, ki tvorijo petrogradsko garnizijo in ki štejejo des 30.000 mož. Vse te čete so podpirale revolucijo. Poslanec Engelhard, član generalnega štaba, je imenovan po odboru poveljnikom Petrograda.

Sinoči je odbor izdal oklik na prebivalstvo, čete, železniške družbe in banke, pozivajoč jih, da nadaljujejo z običajnim postovanjem. Duma je imenovala poslanca Gronskega sačasnim upraviteljem brzojavne agenture v Petrogradu (poluradna časnikarska agentura).

Stockholm, 15. marca. — V soboto so bili v Petrogradu velikanski izgrebi in krvavi boji. Mnošice ustajnikov so napadale palače bogatinov in prodajalnice. Železniški most des Njevo so razstrelili s dinamitom.

Potniki, ki so prišli sadnje dni iz Rusije, pripovedujejo o krvavih bojih v mnogih večjih mestih.

Washington, 15. marca. — Vlada je danes prejela poročilo o ruski revoluciji, toda ne pove, iz katerega vira. Rusko poslanstvo izjavlja, da ne verjame tem vestem, češ, da prihajajo iz nemškega vira.

ANGLIJA ZOPET PRAVI, DA JE SUBMARINSKA KAMPANJA BREZ USPEHA.

London, 15. marca. — Angleška vlada je na podlagi podatkov trgovskega odseka izdala večeraj poročilo, v katerem pravi, da ni nemška submarinska kampanja še iz daleč dosegla pričakovanega uspeha. Poročilo se glasi:

Nemška submarinska kampanja, o kateri je bilo poročano, da se je prižela z novo silo 1. februarja, ne more posebno zadovoljiti niti Nemecev samih. Početkom leta 1917 je imela Velika Britanija 3731 ladij po 1600 ton in več. Mnogih drugih ladij z manjšo tonazno ne jemljemo v poštev. Od 1. februarja do 14. marca je Anglija izgubila približno 78 večjih parnikov, ki tehtajo 1600 ton in več; ostane nam torej še 3653 parnikov omenjene in večje tonaže.

Povdariti je pa treba, da naša trgovska mornarica neprestano gradi nove ladje in da je vsak mesec izpnečenih na morje večje število novih parnikov; tukaj pa niso vštete ladje, ki jih gradimo ali kupimo v neutralnih državah. V dobi od 1. februarja do 10. marca ni bilo nikakoršne blokade naših ladij v pristanih. Nemei so imeli vso priložnost za izvrševanje svojega razglašenege načrta. Skrajno neverjetno je, da bi imeli Nemei še kdaj tako priložnost iz sledečih razlogov:

Potopili so največ starih ladij, ki so bile valed svoje počasnosti lahak plen. V prvih šestih tednih so angleške oblasti doobra proučile način nemškega bojevanja in vpotrebile protisubmarinska sredstva, ki so po prvi polizkušnji prinesle dober uspeh. Oboroževanje trgovskih parnikov se nadaljuje v vedno večji meri in dokazano je, da so submarinke veliko bolj oprezne pri napadih na oborožen parnik, valed česar jih velika večina uide.

Splošen rezultat torej je, da imajo neutralci več izgub, kot pa zavezniki in trgovina po vojni bo ravno v neutralnih državah najbolj prizadeta. Izgube angleške trgovske mornarice v prvih šestih tednih nemške submarinske kampanje se izražajo v odstotkih: 2,3, medtem ko znaša povprečno dnevno kretanje parnikov v angleških lukah 7,10 odstotkov.

Dalje na 3. str. 1. kol.

